ΕΙΣΗΓΗΣΗ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Θέτουμε υπόψη του σώματος τα ακόλουθα:

Πρόσφατα αδειοδοτήθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ανάπτυξης Μονάδα αποθήκευσης και διακίνησης υγρών καυσίμων και ασφάλτου στη θέση «Μάνδηλα» Λωρίδας Σαγιάδας του Δήμου Φιλιατών. Η πράξη αυτή είναι συνέχεια προηγούμενων αδειοδοτήσεων και εγκρίσεων, αρχής γενομένης από το 2002 περίπου.

Η Περιφέρεια Ηπείρου παρακολουθεί στενά τις διαδικασίες από το 2011 που συστάθηκε, και έχει παρέμβει στο Συμβούλιο της Επικρατείας σε όλα τα στάδια (ενδεικτικά στην αίτηση της εταιρείας για την ακύρωση της ανάκλησης της απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Γεωργίας για την παραχώρηση δημόσιας έκτασης η Περιφέρεια παρενέβη υπέρ της ισχύος της ανάκλησης, επίσης άσκησε αυτοτελώς αίτηση για την ακύρωση προηγούμενης άδειας εγκατάστασης της εταιρείας καθώς και για την ακύρωση της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων κλπ) για να αποτρέψει την εγκατάστασή της στη συγκεκριμένη περιοχή.

Η υλοποίηση της δραστηριότητας, που αφορά σε εγκαταστάσεις αποθηκευτικών χώρων πετρελαίου, μαζούτ και ασφαλτικών γαλακτωμάτων στην παραμεθόρια και οικολογικά ευαίσθητη περιοχή (πλησίον των παλαιών εκβολών του ποταμού Καλαμά) της Λωρίδας Σαγιάδας εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την ομαλή λειτουργία των νομίμως προϋφιστάμενων μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας και **θα αποτελέσει "βόμβα διαρκείας" για την περιοχή.**

Α. Λόγοι ιδίως δημόσιας υγείας, εθνικής και τοπικής οικονομίας και περιβαλλοντικοί, θεμελιώνουν την ασυμβατότητα της εγκατάστασης της Μονάδας στην περιοχή της Λωρίδας Σαγιάδας. Αναφερόμαστε στα ακόλουθα:

1. Στη θαλάσσια περιοχή της Λωρίδας Σαγιάδας έχει ήδη αναπτυχθεί από το έτος 1989 ιχθυοκαλλιεργητική δραστηριότητα με την έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ιχθυογεννητικού Σταθμού, εν συνεχεία δε από το 1990 και εντεύθεν εγκαταστάθηκαν στην περιοχή αυτή η πλειοψηφία των πλωτών μονάδων εκτροφής

ιχθύων, που λειτουργούν με νόμιμες άδειες της Διοίκησης **σε συμφωνία προς τις εθνικές και περιφερειακές, γενικές και ειδικές, χωροταξικές ρυθμίσεις.**

2. Τα χαρακτηριστικά της περιοχής (σημαντικά βάθη, ισχυρά θαλάσσια ρεύματα, άνεμοι κ.α.) την καθιστούν μια από τις ιδανικότερες για την ιχθυοκαλλιέργεια γι' αυτό και από πολύ νωρίς πολλές και σημαντικές εταιρείες του κλάδου δραστηριοποιήθηκαν στην περιοχή αφενός δημιουργώντας πάρκα εκτροφής αφετέρου επενδύοντας στην καθετοποίηση της παραγωγής με τη δημιουργία μεγάλων ιχθυογεννητικών σταθμών για την παραγωγή γόνου ιχθυδίων, τη δημιουργία σύγχρονων συσκευαστηρίων και υποστηρικτικών εγκαταστάσεων.

3. Οι περισσότερες από τις μονάδες αυτές έχουν χρηματοδοτηθεί με σημαντικά κεφάλαια αρκετών εκατομμυρίων ευρώ από Εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους για την ίδρυση ή και τον εκσυγχρονισμό τους, στα πλαίσια επενδυτικών σχεδίων από Επιχειρησιακά και Τομεακά Προγράμματα.

4. Σήμερα ο συνολικός τζίρος του κλάδου υπερβαίνει τα **65.000.000€ ανά κύκλο εκτροφής,** προσφέροντας **450 θέσεις εργασίες**, οι οποίες με τις εν εξελίξει αδειοδοτήσεις θα αυξηθούν στις **1.000** περίπου, χωρίς να συνυπολογίζονται οι θέσεις σε δραστηριότητες υποστηρικτικές του κλάδου.

5. Ο τοπικός κλάδος της ιχθυοκαλλιέργειας στην Π.Ε. Θεσπρωτίας υπερβαίνει **το 12,5% της εθνικής παραγωγής** και συνολικά το 5,5% της Μεσογειακής παραγωγής σε τσιπούρα και λαβράκι -με την Ελλάδα να είναι η μεγαλύτερη παραγωγός τους παγκοσμίως- αποτελώντας **τον δυναμικότερο κλάδο της πρωτογενούς παραγωγής** της χώρας μας και μάλιστα εξαγώγιμο. **Τα μεγέθη αυτά καθιστούν τις ιχθυοκαλλιέργειες της Λωρίδας Σαγιάδας σημαντικό κλάδο όχι μόνο της περιφερειακής αλλά και της εθνικής οικονομίας.**

6. Με αυτά τα δεδομένα, η Περιφέρεια Ηπείρου σε συνέργια με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει προωθήσει «καλάθι αγροτικών προϊόντων» για την ανάπτυξη και την τόνωση της τοπικής οικονομίας, στο οποίο τα θαλασσινά ψάρια υδατοκαλλιέργειας (τσιπούρα, λαβράκι) **έχουν αξιολογηθεί ως Προϊόντα Εθνικής Σημασίας με εξαγωγικό προσανατολισμό. Η παραγόμενη ποιότητα των**

ιχθυρών της περιοχής είναι διεθνώς αναγνωρισμένη, γι' αυτό και εξάγεται σχεδόν στο σύνολό της.

7. Σημειώνεται ότι τα δύο τρίτα των εξαγωγών της Περιφέρειας Ηπείρου είναι τρόφιμα με προϊόντα αιχμής τα ιχθυηρά (μερίδιο 32% επί των συνολικών εξαγωγών της και 84% επί των συνολικών εξαγωγών της Π.Ε. Θεσπρωτίας, όπως προκύπτει από στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.), προς τα οποία και προσανατολίζονται οι επενδυτικές δραστηριότητες και απορροφήσεις πόρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

8. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας (F.A.O) των Ηνωμένων Εθνών, η παγκόσμια παραγωγή υδατοκαλλιέργειας θα πρέπει να διπλασιαστεί μέχρι το 2030 για να συμβαδίσει με την ζήτηση, η συλλεκτική αλιεία αντιμετωπίζει συνεχώς όλο και περισσότερους περιορισμούς, και επομένως η υδατοκαλλιέργεια φαίνεται να είναι η μόνη βιώσιμη επιλογή προκειμένου να ικανοποιηθεί αυτή η αυξανόμενη ζήτηση για τα αλιευτικά προϊόντα παγκοσμίως, γεγονός που δεν οφείλεται μόνο στην αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού αλλά και στην αύξηση της κατά κεφαλήν κατανάλωσης θαλασσινών, η οποία αναμένεται να αυξηθεί μέχρι το 2030 κατά 50%. **Αυτό και μόνο το γεγονός καθιστά τις υδατοκαλλιέργειες στη συγκεκριμένη περιοχή «εθνική επένδυση».**

Β. Η εγκατάσταση της Μονάδας αποθήκευσης και διακίνησης πετρελαιοειδών αυταπόδεικτα εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την ομαλή λειτουργία των προϋφιστάμενων στην περιοχή αυτή και νομίμως αδειοδοτηθεισών μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας, λαμβάνοντας υπόψη ότι η θαλάσσια έκταση στην οποία θα κατασκευασθεί η προβλήτα και θα διενεργείται η φορτο – εκφόρτωση των πετρελαιοειδών, απαραίτητο στοιχείο της εγκατάστασης, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, βρίσκεται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένες οι ιχθυοκαλλιέργειες. Αυτοί οι κίνδυνοι συνοψίζονται:

i. Η παραγόμενη ποιότητα των ιχθυρών της περιοχής είναι διεθνώς αναγνωρισμένη γι' αυτό και το σύνολο σχεδόν της παραγόμενης ποσότητας εξάγεται στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης (κυρίως στην Ιταλία, ενώ έχει αυξηθεί το ενδιαφέρον από τις αγορές της Γαλλίας και της Ισπανίας). Η διέλευση και

ελλιμενισμός των δεξαμενοπλοίων και η εγγύτητα των μονάδων προς την προτεινόμενη προβλήτα άντλησης των πετρελαιοειδών καθιστά τους όποιους ελιγμούς ιδιαίτερα επικίνδυνους τόσο σε ομαλές όσο και πρωταρχικά σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες με υψηλό κυματισμό. Οποιοσδήποτε λανθασμένος υπολογισμός θα μπορούσε να οδηγήσει τόσο σε διαφυγή πετρελαιοειδών στο θαλάσσιο χώρο ή/και σε πρόσκρουση στις εγκαταστάσεις αγκυροβόλησης των ιχθυοκλωβών και κατ' επέκταση στην απώλεια ζωικού κεφαλαίου και εξοπλισμού.

ii. Τα χημικά που χρησιμοποιούνται σε περίπτωση διαρροής για την διάσπαση πετρελαιοκηλίδων είναι από τη σύστασή τους τοξικά για τους θαλάσσιους οργανισμούς. Διασπούν με χημικό τρόπο τους υδρογονάνθρακες και καταβυθίζουν τα υπολείμματά τους προς τον πυθμένα. **Η διαδικασία αυτή αποτελεί μια μόνιμη "βόμβα" για την περιοχή γιατί αφενός προκαλείται μόνιμη και βαριάς μορφής ρύπανση (οξεία και χρόνια τοξική επίδραση) στους οργανισμούς που ζουν και τρέφονται στον πυθμένα και αφετέρου με τα καιρικά φαινόμενα (ΝοτιοΔυτικοί άνεμοι) και τον έντονο κυματισμό επαναιωρούνται στο υδάτινο σώμα και εισέρχονται πολύ εύκολα στους θαλάσσιους οργανισμούς.**

iii. Η αρνητική δημοσιότητα του ζητήματος για τον ιχθυοκαλλιεργητικό κλάδο της περιοχής καθώς και η έκταση που αυτή μπορεί να λάβει τόσο σε εθνικό όσο και διεθνές επίπεδο, μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα ζημιογόνα έως και καταστροφική για τον κλάδο. Οι συνθήκες έντονου ανταγωνισμού που επικρατούν με γειτονικές εξαγωγικές χώρες (όπως η Τουρκία) έχουν ήδη συμπιέσει τα περιθώρια κέρδους ενώ **η εξασφάλιση και κατοχύρωση των διεθνών αγορών μέσω παραγωγής προϊόντων υψηλής ποιότητας και διατροφικής αξίας αποτελεί καθοριστικής σημασίας ζήτημα για την επιβίωση του κλάδου.**

iv. Σε κάθε περίπτωση η αρνητική δημοσιότητα, που κατά πάσα βεβαιότητα θα δοθεί από ανταγωνιστές γειτονικών χωρών, στην εγκατάσταση και λειτουργία μονάδας αποθήκευσης πετρελαιοειδών, η τροφοδοσία της οποίας, μάλιστα, γίνεται δια θαλάσσης, σε μία από τι περιοχές της χώρας με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας, είναι προφανές ότι θα αποβεί ζημιογόνα για το σύνολο της εξαγωγικής δραστηριότητας προϊόντων ιχθυοκαλλιεργειών της Περιφερειακής Ενότητας Θεσπρωτίας αλλά και δυνάμει

όλης της χώρας καθώς είναι πλέον ή βέβαιο ότι θα αποφευχθεί η κατανάλωσή τους από το απαιτητικό και οικολογικά συνειδητοποιημένο καταναλωτικό κοινό των ευρωπαϊκών αγορών, στους οποίους κατ' αποκλειστικότητα σχεδόν απευθύνονται.

Υπό τα ανωτέρω πραγματικά δεδομένα προκύπτει ευχερώς **η ουσιαστική ασυμβατότητα της εγκατάστασης μιας τέτοιας μονάδας, στον πυρήνα της ιδιαίτερης αυτής Περιοχής που με πρόσφατο Προεδρικό Διάταγμα χαρακτηρίστηκε Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ), ακόμα και στην περίπτωση που διασφαλίζεται η λήψη των πλέον ενδεδειγμένων μέτρων ασφαλείας, όπως έχει διαπιστωθεί από την Ειδική Γραμματεία Περιβάλλοντος ήδη από το 2011.**

Η ασυμβατότητα αυτή ήταν γνωστή και η εταιρεία **τελούσε εν γνώσει** αυτής από μακρού χρόνου:

- **Ήδη από το έτος 2000**, το Στρατηγικό Πλαίσιο Κατευθύνσεων για την Ανάπτυξη των Θαλάσσιων Υδατοκαλλιεργειών προβλέπει Ζώνη (1.1.21) για τη χωροθέτηση μονάδων υδατοκαλλιέργειας, η οποία περικλείει όλη την παραλιακή ζώνη της λωρίδας Σαγιάδας,
- **Από το έτος 2003** το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ηπείρου (ΦΕΚ Β' 1451) προτείνει την περιοχή Σαγιάδας, κατά μήκος των Αλβανικών συνόρων, ως περιοχή ανάπτυξης της ιχθυοκαλλιεργητικής δραστηριότητας,
- **Από το έτος 2005** προβλέπεται μετά από μελέτη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων η δημιουργία Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών στη ζώνη λωρίδας Σαγιάδας,
- Όλα τα ανωτέρω επαναλήφθηκαν με το υπ' αριθμ. πρωτ. 54978/20.12.2010 έγγραφο του ΥΠΕΚΑ, στο οποίο περιλαμβάνεται ειδική μνεία για το σχέδιο (τότε) του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις Υδατοκαλλιέργειες, που προέβλεπε **(και πλέον προβλέπει) ελάχιστη απόσταση βιομηχανικών εγκαταστάσεων από θαλάσσια έκταση υδατοκαλλιέργειας 1.000 μέτρων, καταλήγοντας ότι *«σκόπιμο είναι να αποφευχθεί η εγκατάσταση της συγκεκριμένης βιομηχανικής μονάδας ως***

ασύμβατης και εν δυνάμει επικίνδυνης για την υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα».

- **Με Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ 326 Δ'/11/5/2022) η θαλάσσια αυτή περιοχή ήδη χαρακτηρίζεται Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.)**

Στην εγκατάσταση αυτής της Μονάδας έχει αντιταχθεί από το 2013 το Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου και όλες οι τοπικές αρχές και φορείς: το πρώην Νομαρχιακό Συμβούλιο Θεσπρωτίας, η υπηρεσία περιβάλλοντος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, ο Δήμος Σαγιάδας, ο Σύλλογος Ιχθυοκαλλιεργειών της Π. Ε. Θεσπρωτίας κ.α.

Η Περιφέρεια Ηπείρου με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής προβαίνει σε διοικητικές και δικαστικές ενέργειες για την ανάκληση και την ακύρωση αντίστοιχα της τελευταίας απόφασης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ανάπτυξης για την εγκατάσταση της Μονάδας **προκειμένου να προστατευθεί η δημόσια υγεία, η οικονομία και η ανάπτυξη της περιοχής και το περιβάλλον.**

Με αυτά τα δεδομένα καλείται το σώμα να λάβει θέση και να εκδώσει σχετικό ψήφισμα.

Ιωάννινα, 9 Δεκεμβρίου 2022

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ